

GAZETA TRANSILVANIEI

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
BRAŞOV, Strada Lungă Nr. 5. —
— Telefon 226 —
Abonament anual 200 Lei
Pentru streinătate 500 Lei
Pentru autorităţi, instituţii şi
intreprinderi 500 Lei
Anunţuri, reclame, după tarif

FONDATA LA 1838 DE GHEORGHE BARIŢIU

Apare de trei ori pe săptămână

„Ce-a fost Vaida în tinereţe, aceea este şi astăzi: curaj până la temeritate şi sinceritate până la brutalitate. Ambele aceste calităţi au servit admirabil cauzei româneşti. Cu forţa curajului său a inspirat încredere poporului batjocurit şi asuprit, ridicându-i moralul şi întărindu-i încrederea în destiniile sale.”
† Stefan C. Pop.

ANIVERSAREA RUPEREI ARDEALULUI DE UNGARIA

Sunt douăzeci de ani!

Braşov, la 18 Octomvrie 1938.

La 11 Octombrie 1918 se întruneau la Oradea Mare, în casele lui Aurel Lazăr, membrii Comitetului Naţional, organul suprem politic şi de executiv al Ardelenilor şi Bănăţenilor.

Fronturile Puterilor Centrale se clătinau în toamna anului 1918, sub loviturile masive ale armatelor aliate. Soarta împărăţiei austro-ungare era pecetluită. Şeful Statelor-Unite nord-americane făgăduia libertate deplină neamurilor până atunci oprimate. El le cerea să-şi spună cuvântul.

Sârbi, Croaţii, Cehii, Slovaci, Italienii, etc. erau în plină frământare.

În numele Naţiei lor, voluntarii Ardealului, Banatului şi Bucovinei, organizaţi în ţările aliate şi luptând pe fronturile acestora, îşi spusese deja cuvântul.

Trebuia să-şi mărturisească însă credinţa şi cei de acasă.

Comitetul lor, singurul în drept de a grăi pentru ei, a cuprins într-o concisă şi bărbătească hotărâre această credinţă.

Iar unul din membrii săi, deputatul Dr. Alexandru Vaida-Voevod şi-a luat sarcina să citească această hotărâre în parlamentul maghiar, ca să facă cunoscut lumii întregi crezul Ardealului şi al Banatului.

lamentele maghiar, ca să facă cunoscut lumii întregi crezul Ardealului şi al Banatului.

Conştient de rolul său în îndeplinirea acestui mandat primit dela naţiune, Vaida-Voevod s'a înfăţişat în ziua de 18 Oct. 1918 la tribuna parlamentului şi a pornit să dea glas hotărârii dela Oradea. Atmosfera prinsă a se încălca cu praful de puşcă. Injurii şi ameninţări pornise spre deputatul valah când acesta dărz şi apăsător mărturisă cu claritate voinţa neamului românesc în acel ceas decisiv al istoriei sale.

Înfruntând uraganul şi dispreţuind ameninţările, Dr. Alexandru Vaida-Voevod şi-a dus până la capăt cu hotărâre şi demnitate mandatul ce-l primise dela unanimitatea conştiinţei româneşti.

Sunt douăzeci de ani de atunci!

Cutropiţi de emoţie şi evlavie ne aducem aminte de marele eveniment, care a pus capăt unei epoci de nedreptate pentru a deschide una nouă, stăpânită de duhul sfânt al libertăţii şi dreptăţii definitive.

Pe omul, care a avut curajul să dea glas acestei supreme hotărâri de desfacere a Ardealului şi Banatului de către Austro-Ungaria, istoria l-a înscris de mult, încă din tinereţe, în paginile ei.

Ne bucurăm însă că el a continuat să rămână şi azi, când are pletele albe, acelaşi stejar plin de vigoare. E seniorul mândriei, al demnităţii şi al conştiinţei româneşti. Sufletul ne vibrează de emoţie şi de recunoştinţă, când avem prilejul să ne descoperim în faţa lui. Şi îngrijorarea ne este mai puţină când ştim că luptătorul care a vestit cel dintâi marea hotărâre a neamului e aci alături de noi şi veghează la respectarea ei.

Cu Vaida, în faţa căruia tigrii dela 1918 au rămas pe poziţii, temeliele Ardealului şi Banatului nu se vor clinti, ele vor rămâne aşezate pe platforma de granit, zidită de un neam întreg şi ajutat întru paza ei de însăşi vrerea dumnezească.

Să trăeşti domnule Vaida! Cu d-ta vom trece mai uşor fără teamă şi fără grije peste toate ceasurile de încercare.

O spune „Gazeta Transilvaniei”, care timp de un veac stă steag de luptă la căpătâiul neamului şi care are o îndelungă experienţă câştigată în lungul drum de frământare ce l-a străbătut. Ea crede în d-ta şi de aceea vrea să te abă multă vreme în fruntea luptătorilor neamului, ca acesta să devină cât mai tare pentru a-şi păzi cât mai bine patrimoniul, pentru care ai luptat d-ta şi toţi mucenicii neamului.

Gazeta Transilvaniei.

Declaraţia citită în 1918 în parlamentul din Budapesta

Comitetul executiv al partidului naţional-român, în calitate sa de organ reprezentativ al naţiunii române din Ungaria şi Transilvania, faţă de situaţia creată prin războiul mondial, constată că rezultatele acestui război justifică pe deplin aspiraţiunile de veacuri ale poporului românesc pentru câştigarea deplinei libertăţi naţionale.

În baza dreptului firesc, prin care oricare naţiune este liberă să hotărască asupra sorţii sale, drept recunoscut şi de către guvernul ungar prin cererea de armistiţiu, declarăm, că naţiunea română din Transilvania şi Ungaria doreşte să uzeze de acest drept al său, şi în consecinţă pretinde, ca ea singură, independentă şi nerestrânsă de nici o influenţă străină să poată decide asupra apartenenţei sale în concernul naţiunilor libere.

Comitetul naţional-român nu recunoaşte acestui guvern şi parlament, competenţa ca să reprezinte interesele poporului român şi nu recunoaşte îndreptăţirea nici unui amestec străin, în această privinţă, erunţând că la conferinţa de pace, numai factorii autorizaţi de către adunarea naţională română pot să reprezinte interesele poporului român.

Nimeni în afară de comitetul naţional sau în afară de factorii delegaţi de către adunarea naţională a Românilor, nu are căderea să trateze şi să decidă în numele poporului român, şi declarăm solemn de pe acuma, că toate hotărârile cari s'ar aduce fără autorizarea şi adeviziunea acestor factori, sunt nule şi neavenite; pe noi astfel de hotărâri nu ne pot obliga şi nu le vom recunoaşte de valide.

După suferinţi şi lupte seculare, naţiunea română pretinde şi aşteaptă validitatea completă a drepturilor, cari îi vor asigura o viaţă naţională integrală.

Nevoile neamului şi îndreptarea lor

Din discursurile d-lui dr. Alex. Vaida-Voevod, lăsăm să urmeze unele crâmpete scilicet, cari evidenţiază clar vederile d-sale asupra nevoilor neamului său şi asupra felului cum d-sa vede îndreptarea răului.

Iată deci câteva reproduceri din aceste cuvântări către neam, rostite în repezite rânduri în ultimii trei ani ai luptelor sale pentru ridicarea neamului românesc:

„Ce drept mai ai tu, Române, în ţara aceasta, dacă averea ta este ipototecată, dacă mâinile tale îţi sunt legate şi dacă tu eşti obligat să serveşti interese străine? În acest caz noi trăim doar visul că există o Românie Mare!”

„..... După părerea mea, statul trebuie să devină o realitate naţională, care să se confunde cu naţiunea...”

„..... România Mare nu poate avea un viitor asigurat atâta vreme cât elementul românesc nu e consolidat din punct de vedere şi economic şi financiar şi cultural...”

„..... Iar dacă va fi vreodată necesară o cenzură în ţara românească, ea este necesară în primul rând, pentru a opri orice publicaţiune, care, prin conţinutul ei, atacă sănătatea morală şi sufletească a neamului

nostru care propagă neîncrederea în puterile acestui popor şi care sub masca diferitelor doctrine false, contribuie la slăbirea sentimentului naţional, la deşămărea instituţiunilor fundamentale ale Statului, iar prin aceasta, la anarhizarea naţiei şi a unităţii româneşti. Nu poate fi adevărată decât o singură cultură: aceea care întăreşte armatura sufletului naţional — şi nu pot fi adevărate decât acele principii şi doctrine cari asigură dezvoltarea şi întărirea elementului naţional prin unitatea lui sufletească.”

„..... dacă a fi regionalist însemnează a salva pe seama ţării tot ceea ce are preţios Bucovina, Basarabia, Ardealul şi Banatul, a vivifica forţele acestor provincii, a le da posibilitate de largă dezvoltare, a le face diamante strălucitoare pe Coroana Regală a României şi a le însufleţi de tot ceea ce au ele particular în virtuţi, în energie, în muncă, armonizându-le în marea unitate a naţiei, atunci, da, este bine să se ştie precis că eu am fost şi sunt regionalist şi fiecare cetăţean din aceste provincii trebuie să fie la fel...”

D-l Vaida şi tineretul

Dintr'un articol scris de d-l Dr. Voicu Niţescu la aniversarea a 60-a a naşterii d-lui Dr. Vaida-Voevod.

„... La două luni după izbucnirea războiului mondial, Regele Carol trecu la cele vecinice. Alexandru Vaida se hotări să meargă la înmormântare cu o delegaţie de Ardeleni.

În dimineaţa zilei de 1 Octombrie 1914 cel ce scrie aceste rânduri primi dela dânsul următoarea telegramă:

„Ataşază-te la trenul accelerat din dimineaţa de 2 Octombrie. Mergem la înmormântare!”

Vaida ţinea ca din delegaţie să facă parte şi... un tânăr. Şi avea dreptate. Această delegaţie trebuia să aibă un rol istoric, a cărui amintire era bine să treacă cel puţin la generaţia ce urma generaţiei mai bătrâne.

După săvârşirea acestei misiuni, şeful delegaţiei despărţindu-se de cel care scrie aceste rânduri, i-a spus: „Faci bine că te-ai hotărât să rămâi aci. Ni-au pierit şi ni-or mai pieri destui tineri pentru Austro-Ungaria. România ş'asa va intra în război împotriva ei!”

Alexandru Vaida cu ceilalţi membri ai delegaţiei: Stefan C. Pop, Aurel Vlad şi V. Goldiş — s'a întors în Ardeal.

Eu rămas aci şi purtat apoi de destin în lumi, pe cari nu le-am visat, l-am revăzut abia după 5 ani, în vara anului 1919, la Paris, când se străduia jalături de I. C. Brătianu, să dobândească la Conferinţa de pace pe seama ţării sale hotarele pentru care pledase la 1914 în faţa oamenilor politici din Bucureşti.”

D-l avocat Adam Popa, actualul primăjitor de Primar al Municipiului Cluj, a închinat d-lui Dr. Al. Vaida-Voevod un articol la aniversarea împlinirii vârstei de 60 ani, din care reţinem:

„Activitatea d-lui Vaida, dinainte de Unire, înseamnă pentru tineret acel categoric „non possumus” care nu cunoaşte nici un compromis când cauza e dreaptă şi în interesul neamului, iar lupta politică tot atât de viguroasă după 1918 pentru ridicarea conştiinţei politice a neamului unit pentru întărirea vieţii constituţionale sincere şi adevărate, înseamnă pentru noi idealul care trebuie urmărit cu aceeaşi hotărâre lipsită de orice compromis.

Statul naţional liber cu viaţa-l constituţională adevărată isvoră din interesele şi pentru binele neamului, o naţiune conştientă de menirea ei şi mândră în toate acţiunile ei, muncă politică sinceră şi desinteresată, acestea sunt ţelurile pe cari ni le fixează nouă, ziua împlinirii 60 de ani.”

D-I Vaida

și politica externă

Spicuri din discursurile rostite în ultimii 3 ani.

„... In ce privește politica externă, mă interesează numai repercusiunea ei asupra situației internaționale și asupra stării noastre. Dovada obiectivității mele, o aveți în față. Eu am voit să închei pact de neagresiune cu Rusia, d-l Titulescu m'a combătut, eu mi-am d-l demisia și apoi, același domn Titulescu, a făcut pactul de neagresiune inițiat de mine. Bine a făcut”.

„... In orientarea politicii noastre externe trebuie să rămână principiile de care erau animați bătrânii noștri: Ștefan cel Mare și Mihai Viteazul. Căci politica lor înțeleaptă, ne îndeamnă la înțelegere cu toate țările cu cari au munitate de interese. Nici o alianță, nu poate fi concepută decât pe acest temelie. Altfel, s'ar repeta cazul Triplei Alianțe, din care Italia și România au ieșit printr'un ultimatum adresat aliaților nenaturali, în plin războiu.

In ce privește Italia și în ce ne privește pe noi, am făcut bine că nu ne-am legat de acel tratat nefelice de triplă alianță, fiindcă altfel, Regatul Italian nu ar fi azi Imperiu și nu s'ar fi putut întinde până unde s'a întins, iar acesta Regatului român, care, în ultima analiză e aceea care a făcut România Mare, n'ar fi putut sta la datorie în momentele cele mai mari ale istoriei noastre. Pilda aceasta să servească diplomaților noștri pentru a face alianțe cu acei cari, ca și noi, trebuie să și așere existența. Altfel n'ar fi politică reală, politica lor. *În fața și în afară de orice alianță, să nu ne preocupăm nici o jertfă, să ne dăm și cămașa pentru înarmare. Numai prin înarmare, putem să fim independenți față de străinătate, și să fim preștii de acele state care au interese la fel cu noi.* Românul ține la moșie, la credință și la Rege. Acestea sunt forțe de autoapărare cari nu trebuie să lătină, fiindcă altfel s'ar comite un adevărat sacrilegiu contra intereselor și perioare ale neamului!

„... Dela Ludovic cel Sfânt până la actualul președinte al Republicii franceze, mă închin tuturor marilor bărbiți ai acestei nobile națiuni, pentru tot ceea ce au făcut, pentru tot ceea ce fac și ce vor mai face pentru România noastră. Dar alianța și atașamentul nostru fratern, față de Franța, nu este un motiv ca, de dimineața până seara să aruncăm invective spre Germania și Italia, cum face presa din Sărindar, «părătoarea democrației». Eștii dușmani de ieri își întind azi mâna într'o camaraderescă frăție, vizitându-se reciproc, englezi, germani și francezi, și împodobindu și reciproc cu flori, mormântul eroului necunoscut.

„... Noi ținem la Franța istorică, națională și creștină. Dacă noi constatăm cu stupeoare și cu desgust că, această Franță a fost oprită azi în numele democrației să mai manifeste pentru religie și naționalism, aceasta nu înseamnă că noi ne-am depărtat de Franța ci că, deținătorii momentani ai puterii politice din Franța, s'au depărtat de concepțiile noastre.

„... Adversarii mișcă în naționale, nu ne acuză numai de trădarea Franței, ci ne acuză că cochetăm cu Hitler că, vrăm să împingem țara în brațele Germaniei. Este explicabilă ura

presei din Sărindar împotriva cancelarului Hitler, și cenzura pe care o exercită asupra tuturor oamenilor politici Români. Adică, în România, se poate aclama Blum și Stalin, dar nu se poate spune o vorbă bună despre Hitler pentru că atunci trădăm Franța? De ce nu luăm pildă, dela înțeleapta Engletera! Formidabilul Albion, cea mai mare forță mondială, combate comunismul, ține raporturi bune cu Germania și cu Italia, trecând peste conflicte vechi și recente, pe cari le-a avut cu aceste state. Nu se ține legată în raporturile ei internaționale decât, de interesele sale, cari nici sub raport social, nici sub raport politic ori internațional, nu sunt în afinitate cu comunismul. Trădăză prin aceasta Franța? A imita exemplul englez, nu ar fi prielnic României!

După logica Sărindarului politic român, înseamnă că și mareșalul Pétain, care a declarat că, Franța trebuie să găsească calea unei colaborări prietenești cu Germania, își trădăză țara și nu o mai apără decât Kalman Blumenfeld, de pe maidanul Bucureștilor. Nici o logică politică nu dătează ca, noi să ne punem în termeni răi cu Germania. Dacă ne plac lucruri din Germania,

Problema evreiască și minoritară

In numeroasele conferințe rostite de d-l Dr. Alex. Vaida în diferite centre ale Ardealului, d sa s'a ocupat nu odată și cu problema evreiască și minoritară dând dovadă de perfectă cunoaștere a acestei probleme. Iată câteva spicuri din cele afirmate de d-l Vaida:

„... Acei cari așteaptă ca eu să fac declarații antisemite sau xenofobe, se înșală. Antisemitismul singur și xenofobia nu sunt un program de reforme pentru un stat și pentru o națiune. *Eu nu sunt nici antisemit nici antimaghiar sau ant german, ci eu sunt pentru Români, pentru Valahii cari, cu toată vrednicia lor, nu pot să trăiască nici măcar la regim de egalitate cu minoritarii, în România Mare.*

Eu nu cred că este posibil ca toți evreii din România — și or fi find ei peste un milion — să fie trimiși, de azi pe mâine, peste granițe. Tot astfel eu nu cred că statul român ar avea interes să nu dea drepturi egale cetățenești și în proporție cu numărul lor în viața de stat, tuturor minorităților conlocuitoare. Dar cu atât mai mult cred și sunt convins că datoria statului este ca să asigure dreapta proporție a elementului românesc, în toate ramurile de activitate ale a estei țări. *Vreau ca acest stat, care își zice românesc, să fie stat românesc să poarte timbrul țării genuine a elementului românesc.*

„... Situația celorlalți, minoritari se aseamănă cu aceea pe care o aveam, noi, cei din Ardeal, în timpul ungarilor. Eram cetățeni cu două patrii și dacă nu ne convenea soarta în Ardeal, treceam în țara mamă. Azi, noi ar fi să avem o singură patrie, pe când ei au două patrii, una aici și alta dincolo în Ungaria. Evreii au toate patriile, iar noi Valahii n'avem decât pe această

faptul acesta nu înseamnă că trădăm Franța.

Pe deasupra alianțelor, noi trebuie să facem politică românească. Ași vrea să ajungem și noi unde a ajuns Hitler și Mussolini, cari au fost o pavăză și a Franței și a noastră, contra ideilor comuniste. (Aplauze și exclamări: Trăiască Hitler!)

Dacă D-voastră, atâtea mii de Români, comiteți trădare, nu pot să rezist și mă solidarizez cu D-v. strigând și eu: «viva il Duce, heil Hitler! (Vii aclamații).

„Politica noastră externă, o constat și Eu, își urmează drumul trasat dela război încoace, strâns legată de pactul Societății Națiunilor. Tindem, pe zi ce trece, la strângerea bunelor relațiuni cu vecinii noștri și cu toate națiunile. Această operă, care e dusă cu o constantă hotărâre de toate guvernele țării, nu poate decât să întărească felul nostru final, menținerea hotarelor și menținerea păcii.

In slujba acestei credințe a fost dusă și va trebui să fie dusă și de azi înainte politica noastră de peste granițe. Dacă ea concordă și cu interesele altor națiuni, în primul rând ea apără pe deplin interesele noastre naționale”.

D-lor, această definițiune a politicii noastre externe, dată de M. S. Regle, eu o accept pe deantregul și nu este cred, n'amea dintre D-vs care n'ar fi de acord, sau să fie de altă părere. (Aplauze furtivoase și vii aprobări).

desvolte elemente, cari, la un moment dat, să fie periculoase intereselor Statului național. Loialitatea, pe care fiecare minoritar o va dovedi față de statul românesc, trebuie să fie temelie drepturilor sale în stat.

Nu se mai poate tolera dacă se întâmplă că un jandarm prost, îi dă un picior, nu ca de obicei unui român, ci vre-unui ungur, a doua zi să răsună întreaga Europa pentru a se auzi și la Geneva, că minoritățile ar fi persecutate în România.

Și nu se mai poate admite, ca partide românești, din considerațiuni electorale, să încheie pacte și să dea drepturi minorităților, în proporția sprijinului politic, pe care-l primesc.

Problema minorităților nu mai poate rămânea o problemă a partidelor, pe care să o trateze după interesul lor momentan electoral. In acest fel, pentru interese politicianiste, de multe ori se trădează interesele neamului. Problema minorităților trebuie să fie o problemă de Stat, nu de partid. Ea trebuie rezolvată în mod unitar, conform intereselor neamului românesc”.

Standardul țaranului.

„... Trebuie să ajungem acolo ca țaranul și muncitorul să aibă un alt standard de viață, o altă casă, o altă igienă trupească și intelectuală; de aceea trebuie să contopim toate partidele ori să le înlăturăm, să luăm din ele toate elementele cinstite și bine pregătite pentru a ajunge la rezultat”.

„... Ceea ce cer acum, am cerut și în Camera ungară, adică elementul românesc să beneficieze de drepturile sale în proporție cu numărul său nu invers proporțional”.

Dr. Al. Vaida-Voevod.

Omagii aduse d-lui Alex. Vaida-Voevod cu prilejul împlinirii a 60 ani de viață.

Spicim câteva fragmente din mulțimea telegramelor de felicitare și omagiilor adresate d-lui Alexandru Vaida-Voevod, atât din țară cât și din străinătate acum șase ani, din prilejul împlinirii a 60 ani de viață.

Din partea fostului președinte de consiliu al Franței, Louis Barthou, a primit o scrisoare de omagiu, din care reținem:

„Mă asociez cu o vie simpatie la celebrarea celei de a 60-a aniversări a d-lui dr. Al. Vaida-Voevod. Clar vederea sa și cariera-i curajoasă merită să fie lăudată de către toți aceia cari au sentimentul binelui public, căruia primul președinte de consiliu al României Noi i s'a devotat atât de magnific...”

„Am avut plăcerea să cunosc pe d-l Alexandru Vaida-Voevod când a fost prim-ministru al României și am fost foarte impresionat de mărima spiritului său și inteligenței sale, de simpatia și abilitatea sa. L'am găsit o personalitate foarte atrăgătoare și imi reamintesc cu călduroasă plăcere întâlnirile cu el. Sperez că va avea mulți ani înaintea sa ca să și servească țara, pentru care deja a făcut așa multe și sper să văd că munca lui va aduce roade și prosperitate.

Londra, 24 Febr. 1932.

Lloyd George.

„Prietenii lui Vaida din Apus, cari l-au cunoscut și îi acordau încredere nemărginită în acele zile trecute, îl felicită călduros la al 60-lea an de naștere și îi doresc fierbinte să aibă înaintea sa încă mulți ani de efort, cu succes și activitate de bărbat de stat constructiv.

R. W. Seton-Watson.
(Scotus Viator)

Slavă Domnului, războiul cel grozav s'a sfârșit. Munca cinstită a lui Vaida-Voevod și-a dat roadele dorite. România Mare a fost făurită și Vaida va ocupa un loc de seamă printre fruntașii țării, care mi-e atât de dragă.

Spre binele bunului și credinciosului popor român, urez d-lui Vaida-Voevod viață lungă și fericită.

Abatele dr. Zavoral.

„Nu, dragi prieteni români, Vaida-Voevod nu este numai al vostru... Noi, slovaci din fosta Ungarie, îl primim pe dr. Alexandru Vaida Voevod și ca reprezentant al unui mare capitol al istoriei noastre naționale comune... D-sa își are locul său bine marcat în viața celor din urmă două decade ale fostului Imperiu habsburgic...”

Faptul că Vaida a devenit primul președinte de Consiliu și întâiul ministru de externe al României Mari, nu a fost

decât în logica lucrurilor. Națiunile eliberate ale Europei centrale așteaptă dela el, să le răscum și în viitor, ca și în trecut, unul din reprezentanții și leaderii lor cei mai reprezentativi.

Dr. Milan Hodza.

Realizări istorice de ordin extern

Cităm dintr'un articol, scris de d-l V. V. Tilea, fost subsecretar de stat, închinat politicii externe a d-lui Dr. Vaida-Voevod, la împlinirea vârstei de 60 ani, următoarele pasagi:

„... Epoca cea mai grea, poate, dar în orice caz, cea mai fecundă pentru punerea în valoare a marilor resorturi sufletești și intelectuale și a calităților excepționale de bărbat de stat, a fost pentru d-l Al. Vaida-Voevod incontestabil cele cinci luni, muncite în calitate de prim-ministru al României la conferințele de pace dela Paris și Londra.

Erezise dela Ionel Brătianu o atmosferă imposibilă în cercurile conferinței de pace. Marele strateg dela București nu a putut câștiga nici simpatia aliaților, nici recunoașterea frontierelor noastre dela Apus și Răsărit.

Soartea a căzut pe fiul Ardealului ca să apere, dacă nu cu mai multă erudiție și iscusință, dar în orice caz cu mai mare căldură, cu o inimă mai vibrantă unitatea teritorială e-luptată cu așa multă greutate.

Recunoașterea Basarabiei din partea Consiliului Suprem a fost prima țintă a d-lui Vaida-Voevod. Pe vremea când Ionel Brătianu apărase interesele României, marii aliați nici nu voiseră să discute dreptul nostru asupra Moldovei răpite la 1812 —78. Mai multe întrevederi au fost suficiente ca ardeleanul deschis și leal să câștige de partea României chiar pe cei mai inversunați oponenți ai lui Ionel Brătianu: pe Clemenceau și Lloyd George. Câteva luni de asiduă activitate și recunoașterea realiperei Basarabiei la Țara mamă a fost obținută de către d-l Alexandru Vaida-Voevod.

Dar nu numai recunoașterea oficială din partea Conferinței de Pace, ci și cea oficială din partea delegatului sovietic, actualul ministru de externe, Litvinov, a fost câștigată. Și dacă întrigi mărunte nu ar fi îndepărtat guvernul federației înainte de vreme, ar fi putut duce d-l Vaida-Voevod la bun sfârșit și recunoașterea oficială din partea guvernului rusesc.

Ce ar fi însemnat pentru România acest succes, ne învață eșecul formidabil suferit acum câteva zile de diplomația noastră la Riga și penibilul impas în care am ajuns în urma acestui eșec.

Frontiera de Vest nu era încă definitiv aprobată de cercurile hotărâtoare la Conferință. Ungurii au dezvoltat o activitate enormă în presă și cercurile politice pentru izbutirea tezelor lor. Toate legăturile lor vechi și noul le-au mobilizat. Campania lor ne crease o atmosferă imposibilă în capitala Angliei, unde urma să se hotărească soartea frontierei noastre de Vest.

Tot D-l Vaida-Voevod are meritul a fi risipit ultimii nori de neîncredere față de țara noastră și să consolideze frontiera spre Ungaria, care ne poate mulțumi și avuse asigurări suficiente pentru a putea presupune, că frontiera imposibilă din Banat s'ar fi corectat în favorul nostru, dacă România ar fi continuat politica mare externă a d-lui Vaida-Voevod de o strânsă și leală colaborare cu marii noștri aliați.”

BUCURIA DE A TRĂI...

vă va fi dublată
dacă digerați bine

Numeroase sunt persoanele cari trebuie să renunțe la plăcerea mesei, pentru că digestia lor este penibilă, pentru că simt indispoziții sau congestii după mese. Sfătuim pe acele persoane de a lua în fiecare zi o lingură de Urodonal în apă. După puține zile ele vor fi surprinse de a constata că „totul trece bine” și că stomacul lor nu este mai greu, nici balonat. Urodonal este eliminătorul perfect al tuturor elementelor dăunătoare sau inutile. Grație acestor virtuți curative, el restabilește repede buna funcționare a stomacului și a intestinului desgestionând ficatul.

URODONAL DEZINTOXICĂ ORGANISMUL

LA FARMACII ȘI DROGUERII

ESTE UN PRODUS CHATELAIN, MARCA DE ÎNCREDERE

Adunarea

meseriașilor, comercianților și
muncitorilor români din Ardeal

Duminecă a avut loc la Turda adunarea generală a reuniunilor de meseriași, comercianți și muncitori români din Ardeal, sub presidenția d-lui dr. Augustin Reju și sub înaltul patronaj al Ex Sale general Gh. Daniil Papp, rezidentul regal al ținutului Mureș. Au mai fost prezenți pe lângă prefectul județului și primarul orașului Turda, o mulțime de intelectuali și reprezentanți celor 70 de reuniuni federalizate la Centrala reuniunilor, cu sediul în Cluj.

După ce a fost depusă o coroană pe statuia memorandistului dr. Ion Rațiu, s-a început adunarea în sala teatrului orașenesc, deschisă fiind de d-l dr. Augustin Reju, prin o cuvântare, în care a arătat scopul și mersul Centralei reuniunilor. Au mai vorbit apoi d-l prefect al județului, d-l rezident regal, diferiți meseriași și comercianți relevând doleanțele meseriașilor și negustorilor români. Cu vii aplauze a fost primită propunerea de proclamare a d-lui consilier regal N. Iorga ca președinte de onoare al Centralei Reuniunilor.

A urmat apoi distribuția a 16 garnituri de ucele pentru moșii cuibăreri, după care s-a săvârșit sfințirea steagului Reuniunii din Turda.

Înainte de închiderea adunării sala a ovaționat pe M. S. Regele cântând, Imnul Regel și a fost trimisă Suveranului o telegramă de omagiu din prilejul aniversării zilei de naștere.

În moțiunea votată se cere, între altele, ca legea pentru protecția muncii naționale să fie executată întocmai, obligând toate întreprinderile să angajeze 80 la sută muncitori și salariați de limba și legea românească; se mai cere apoi în moțiune desființarea carturilor, și preferarea elementului românesc din meserie, comerț și muncă, de către toate autoritățile etc. etc.

După oficierea în piața Regele Ferdinand a unui Te-Deum pentru M. S. Regele, a urmat defilarea reuniunilor meseriașilor din Ardeal și a străjerilor și premilitarilor.

După festivitățile a avut loc un banchet în parcul orașului. Ca un pios omagiu pentru Marele Voevod Mihai Viteazul, s-a făcut după amiază un pele-

rinaj la mormântul lui Mihai Viteazu, participând la această procesiune de pomenire toți congresiștii și autoritățile civile și militare.

S'a depus pe mormântul viteazului domnitor următoarea placă de bronz:

„Reprezentanții celor 70 de Reuniuni federalizate în Centrala Reuniunilor de meseriași, comercianți, industriași și muncitori români cu sediul în Cluj, intru-ni în congres la Turda în ziua de 16.X.1938, aduc prinos de recunoștință și închinare memoriei primului înfăptuitor al idealului nostru național, marelui Voevod: Mihai Viteazul.

S'au rostit la mormânt câteva cuvântări de pomenire, iar corul a întonat cântece naționale.

Cartea unificării legislative din Bucovina

Biroul de presă al Rezidenției ținutului Suceava ne trimite următorul comunicat spre publicare:

Unificarea legislației în întreg ținutul Sucevei e unul din cele mai mari evenimente dela Unirea.

Pentru ca acest eveniment, care va fi sărbătorit cu un deosebit fast Duminecă 23 Octombrie 1938, să rămână deapaururi înscris în istoria acestui colț de țară, Excelența Sa d-l rezident regal al ținutului, a luat inițiativa întocmirii unui volum comemorativ, care, în afară de descrierea festivităților, va conține studii și note din partea magistraților, profesorilor universitari, avocaților și juriștilor doritori ca prin străduința lor științifică, să aducă o contribuție la cunoașterea mai deaproape a dreptului nou, în raport cu dreptul vechiu.

D-l rezident regal roagă pe toți cei cari doresc să colaboreze la această operă, cu articole, studii, note, sau amintiri în legătură cu unificarea legislativă, să trimită manuscrisele la reședința ținutului, cu mențiunea Cartea unificării legislative.

Ca elevă de 13 ani am suferit foarte mult de o răceală de cap. Total mi-a ajutat în mod uimitor! Foarte eficace a fost și la durerile reumatice, de cari suferea tatăl meu. Tabletele Total sunt de neînlocuit.

Revizuirea scutiților, impropriilor, dispensațiilor medicali și reformațiilor.

Cercul de Recrutare Brașov aduce la cunoștința tuturor tinerilor, cari aparțin acestui Cerc (inscriși în controale), născuți în anii 1900—1914 inclusiv, indiferent de contingentul în cari sunt trecuți în prezent, în urma diferitelor amânări și clasații ca: scutiți sau improprii de serviciul militar, dispensații medicali sau reformații, precum și acelora, cari sunt născuți în anii anteriori lui 1900, dar au fost clasați cu contig. 1922, 1923, 1924, etc., că în zilele de 12—15 Noembrie 1938, sunt chemați a se prezenta pentru revizuire, în fața Comisiei Medicale superioare de pe lângă Comandamentul 5 Teritorial, ce funcționează la spitalul Militar Buzău, în ordinea:

În ziua de 12 Noembrie 1938 tinerii din ctg. 1936—1933 inclusiv.

În ziua de 13 Noembrie 1938 tinerii din ctg. 1928—1926 inclusiv.

În ziua de 14 Noembrie 1938 tinerii din ctg. 1932—1929 inclusiv.

În ziua de 15 Noembrie 1938 tinerii din ctg. 1925—1922 inclusiv.

Prezentarea tinerilor se va face la reședința Cercului de Recrutare în garnizoana Brașov, în dimineața zilei anterioare datei arătată mai sus, orele 8, zi arătată și în ordinul de chemare, ce va primi fiecare, de unde în seara aceleiași zile, vor fi trimiși sub comandă la Buzău.

Cei cari nu vor primi ordine de chemare și cari fac însă parte din ctg. și categoriile arătate mai sus, sunt obligați a se prezenta la Cerc unde li se vor lămurii situația.

Tinerii vor avea asupra lor certificatele medicale, actele militare împreună cu două fotografii format bust.

Acei ce nu posedă nici un certificat medical sau act militar, se vor prezenta la Cerc în ziua de 3 Noembrie 1938, pentru a li se întocmi adeverințe de situație militară.

Tinerilor, cărora li s'au ridicat actele medicale sau militare, de către posturile de jandarmi, în cursul lunii Noembrie 1938, le vor primi în ziua când sunt chemați, prevăzută în ordinul de chemare.

Pentru bolnavii tuberculoși și mintali, aflați internți în spitale sau sanatorii, se vor prezenta părinții lor sau rudele apropiate, educând actele legale până la 3 Noembrie 1938.

Idem pentru cei aflați bolnavi la domiciliu, însă netransportabili.

Tinerii clasați ca fiind surdomuți epileptici, trebuie să aibă asupra lor certificatul de Notorietate publică, în care să se prevadă boala de care suferă.

Nu vor fi revizuiți acei cari au obținut o clasare medicală definitivă dela Comitetul Consultativ Sanitar al Armatei.

Tinerilor cari nu se vor prezenta la revizuire în zilele arătate mai sus li se va anula clasarea medicală obținută anterior și vor fi considerați buni de serviciul militar și încorporați imediat, indiferent de starea ce o au.

Tinerii vor avea asupra lor hrană rece pe timp de 3 zile cât durează transportul Brașov—Buzău și înapoi, precum și timpul cât vor sta la Buzău pentru revizuire.

Comandantul Cercului de Recrutare Brașov

Colonel Grigore Barozzi.

Șeful Bir. II Mobilizare

Lt.-col. Cristea I. Bucurescu.

Conferințe medico-religioase

Cu reînceperea activității de toamnă, d-l Dr. Mircea Suciu Sibianu, medic-primar, membru al soc. Frăția ort. și Oastea Domnului, va vorbi în fiecare Joi seara, ora 7, la adunările din Strada de Mijloc, Vineri seara, ora 8, la Sf. Biserica din Blumăna, iar în fiecare Duminecă în diferitele biserici din satele județului nostru.

Fiindcă ortodoxismul adevărat al strămoșilor noștri, este și o cerință urgentă a zilelor noastre, sunt invitați pe această cale și intelectualii, cari vreau să se apropie de marile adevăruri, menite să ne aducă sănătatea corpului și pacea sufletului.

Aviatorul Papană a pornit în raidul New-York—București. Aviatorul român, căpitanul Al. Papană a decolat Sâmbătă, după masă dela Floyd-Bennett și după șapte ore de zbor a aterizat la Miami, de unde va continua drumul spre America de sud, iar de aici spre România.

Aviatorul a declarat, că va trece Atlanticul între Natal și Dakkar.

Mâne, Mercuri la Teatrul „ASTRA“

o singură reprezentație cu marele succes Bucureștean

IONESCU G. MARIA

în frunte cu LENY CALER, GHEORGHE VRANA și numeroși artiști de primul rang.

Bilete la d-na Băcilă (Campus & Bassa).

CINEMA „ASTRA“

Dela 19 Octombrie

Prezintă pe FRITZ KORTNER, EVELYN LAVE

în

SONATA DRAGOSTEI

Povestea de dragoste și sferințele unui Prinț

Cu: CAROL ESMOND, CONCHITA SUPERVIA

Jurnal nou

În pregătire:

Cel mai formidabil film de aviație

SFIDATORII AERULUI

Clark Gable, Mirna Loy, Spencer Tracy

În pregătire:

Noua Constituție cehoslovacă

Ziarul „Slovenski Hlas” din Praga anunță că noua Constituție a Cehoslovaciei se va apropia în parte de aceea încheiată între Austria și Ungaria în 1867.

Noul stat federal va cuprinde trei țări: regiunea Boemiei și a Moraviei, Slovacia și Rusia subcarpatină.

Cele trei țări vor avea câte o Dietă proprie și guverne distincte.

Cele trei guverne vor forma un consiliu de miniștri, care, împreună cu ministrul afacerilor străine, ministrul de război și ministrul finanțelor, vor forma guvernul total al țării.

Parlamentul va fi alcătuit din delegații celor trei țări.

El va fi convocat odată sau de două ori pe an.

Pare să existe tendința ca funcțiunile de președinte al consiliului de cabinet total să fie asumate de una și aceeași persoană.

INFORMATIUNI

D-l Rezident regal Dr. Al. Marta a inspectat Vinerea trecută valea Jiului, oprindu-se în localitățile miniere Petrila, Vulcan și Lupeni, unde i s-a făcut o călduroasă primire.

Arhiducesa Ileana la Bran-Duminecă d. a. au sosit la Bran AA. LL. II. Archiducul Anton și Ileana, noii proprietari ai Castelului Bran. Au fost primiți de către Col. Tocineanu, Prefectul județului și doamna, Lt.-col. Brădescu, Șeful Poliției Județului și de Primarul Branului Dr. Stoian. AA. LL. au reținut pe d-na și d-l Col. Tocineanu la ceai.

Alegerea episcopului ort. de Maramurăș. M. S. Regele a semnat decretul pentru convocarea congresului național-bisericesc în vederea alegerii de episcop la Maramurăș. I. P. S. Patriarh a fixat data congresului pe ziua de 1 Noembrie a. c.

Epidemie de holeră în China. Agenția japoneză anunță, după o telegramă de pe frontul din China de sud, că o epidemie de holeră bantue la Uai-ccu.

Peste 20.000 de persoane, dintr-o populație totală de 100.000 sunt atinse de holeră. Până acum sunt 8000 de morți. Imediat după ocuparea regiunii, trupele japoneze au început lupta pentru stăvilirea epidemiei.

Nr. 5201—1938.

Publicațiune de licitație

Subsemnatul portărel prin aceasta publică că în baza deciziunii Nr. G. 14.411—1938 a judecătoriei de ocol Brașov în favorul reclamantului Kiss Geza Sft. Gheorghe repr. prin adv. Dr. B. Teculescu adv. Brașov, pentru încasarea creanței de 3200 lei și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 31 Oct. 1938, orele 10 a. m. la fața locului în Brașov, str. Rosette Nr. 29, unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară: mobilă de casă și un autocamion Apel-Blitz, în valoare de 16300 lei.

În caz de nevoie și sub preț de estimare.

Brașov, la 7 Oct. 1938.

561 1—1 Fomino portărel

De inchiriat 3 apartamente cu câte 2 camere, bucătărie, cămară, cameră de baie, antreu, str. Sfinți Apostoli, 12, prin Horla sau Băiților. 547 4—4

